

*Històries
de fantasmes*
Roald Dahl

*Histoires
de fantasmes
Roald Dahl*

Fanbooks

Títol original: *Ghost Stories*
© 1983, Roald Dahl Nominee Ltd.
© de la traducció: 1998, Roser Berdagué
© 2010, Edicions 62, S.A. Estrella Polar,
Av. Diagonal, 662-664, 08034 Barcelona

La primera edició d'aquest llibre va ser publicat per
Columna Edicions, S.A. el 1998.

Primera edició en aquest segell: maig del 2019
ISBN: 978-84-17515-41-6
Dipòsit legal: B. 6.667-2019
Imprès a Catalunya

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu a adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

Índex

Agraïments	9
Roald Dahl. <i>Introducció</i>	11
L. P. Hartley. <i>W. S.</i>	23
Rosemary Timperley. <i>Harry</i>	40
Cynthia Asquith. <i>La botiga del xamfrà</i>	60
E. F. Benson. <i>Conte del metro</i>	83
Rosemary Timperley. <i>Reunió de Nadal</i>	102
Jonas Lie. <i>L'Elias i el draug</i>	106
A. M. Burrage. <i>Camarades</i>	118
Robert Aickman. <i>L'últim recurs</i>	153
Mary Treadgold. <i>El telèfon</i>	198
J. Sheridan Le Fanu. <i>El fantasma d'una sola mà</i> ...	209
A. M. Burrage (exsoldat ras X). <i>L'escombriaire</i>	220
Edith Wharton. <i>Més endavant</i>	243
Richard Middleton. <i>Pel camí de Brighton</i>	285
F. Marion Crawford. <i>La llitera de dalt</i>	291

L. P. Hartley
W. S.

La primera postal va venir de Forfar. Deia:

He pensat que li agradaria rebre una visita de Forfar. A vostè sempre l'ha interessat Escòcia i aquesta és una de les raons que fan que jo m'interessi per vostè. Tots els seus llibres m'han agradat, però, vol dir que coneix la gent? Ho dubto. Pensi en aquesta postal com en una estreta de mans de qui l'admira devotament.

W. S.

Com altres novel·listes, en Walter Streeter estava acostumat a rebre cartes de desconeguts. De vegades eren amables, però altres eren crítiques. Tant en un cas com en l'altre, les contestava sempre, perquè era un home observador de la norma. Malgrat tot, contestar-les representava esmerçar un temps i una energia que necessitava per escriure, circumstància per la qual es va sentir alleujat quan va veure que W. S. no havia consignat cap adreça. Com que la fotografia de Forfar no era gens interessant, la va estripar. La crítica del corresponsal anònim, malgrat tot, continuava suspesa en la seva ment. De debò que no sabia presentar els personatges? Potser sí. Era molt conscient que, en la majoria dels casos, o bé eren projeccions de la seva personalitat o, sota formes diferents, la seva antítesi: el Jo i el No-Jo. Potser W. S. se

n'havia adonat. Tot i que no era la primera vegada que ho feia, en Walter es va proposar de ser més objectiu.

Al cap d'uns deu dies va arribar una altra postal. Aquesta vegada venia de Berwick-on-Tweed. I deia:

Què li sembla Berwick-on-Tweed? Com vostè, és a la Frontera. No m'agradaria semblar groller. No vull pas dir que vostè em sembli un cas fronterer! Ja sap que admiro moltíssim les seves històries. N'hi ha que diuen que són històries d'un altre món. A mi em sembla que s'hauria de decantar per un món o per l'altre. Una altra càlida estreta de mans de

W. S.

En Walter Streeter va rumiar una estona sobre aquelles paraules i es va posar a pensar qui devia ser la persona que les havia escrit. Era un home o una dona? La lletra semblava d'home, una lletra comercial, despreocupada i, a més, la crítica també semblava pròpia d'un home. Per altra part, allò semblava l'escorcollament habitual en una dona: volia fer-lo sentir, d'una banda, afalagat i, de l'altra, insegur. Sentia febles punxades de curiositat, però va escombrar-les aviat: no era home a qui agradés fer experiments amb persones que acabava de conèixer. De tota manera, trobava estrany pensar en aquella persona desconeguda i imaginar-la fent conjectures sobre ell, prenent-li mides. D'un altre món, a fe!... Va rellegir els dos capítols darrers que havia escrit. Potser els faltava la fermesa que dona el fet de tocar de peus a terra. Potser palesaven una excessiva tendència a fugir, com en el cas de tants novel·listes d'avui dia, cap a un món ambigu, un món on la ment conscient no tenia massa coses que li eren pròpies. Però, quina importància tenia tot allò? Va llençar la

fotografia de Berwick-on-Tweed al foc que l'escalfava aquell dia de novembre i va mirar de posar-se a escriure; però les paraules li sortien a batzegades, com si lluitessin amb una fortíssima barrera aixecada per la pròpia crítica. I a mesura que els dies anaven passant, va esdevenir desagradablement conscient d'una divisió que acabava de produir-se en la seva persona, com si algú s'hagués possessionat de la seva personalitat i l'hagués partit en dos. La seva obra havia deixat de ser homogènia: s'hi veien dues forces, irreconciliables i oposades, i, com que ell tractava de resoldre aquella discòrdia, l'obra procedia amb molta més lentitud. «No hi fa res», va pensar, «potser m'havia posat en un canal massa seguit. Potser aquestes dificultats són dolors que van creixent. Potser he trobat una altra font d'inspiració. Si pogués correlacionar-les totes dues i fer que aquest conflicte esdevingués fruitós, com han fet tants artistes!».

La tercera postal era una vista de York Minster. I hi deia:

Sé que està interessat en les catedrals. Tinc la seguretat que, en el cas de vostè, no és cap signe de megalomania, per bé que de vegades les esglésies més petites són més agradables. En veig moltes de boniques en el curs del meu camí cap al sud. Està enfeinat escrivint o està buscant idees? Una altra forta estreta de mà en prova d'amistat,

W. S.

Era veritat que en Walter Streeter estava interessat en les catedrals. La catedral de Lincoln havia estat el tema d'una de les seves fantasies de joventut i havia escrit sobre ella en un llibre de viatges. També era veritat que admirava les grans dimensions i que se sentia inclinat més aviat a menystenir les

petites esglesioles parroquials. Però, com ho podia saber W. S.? Era aquell, efectivament, un signe de megalomania? I en qualsevol cas, qui era W. S.?

Per primera vegada va quedar sorprès quan va veure que aquelles inicials eren les seves. No, no era la primera vegada, perquè ja se n'havia adonat. Eres unes inicials ben habituals: les de Gilbert, les de Maugham, les de Shakespeare... una possessió comuna. Podien ser les de qualsevol. De tota manera, ara li semblava una curiosa coincidència. Va ser aleshores que hi va pensar: i si s'hagués estat escrivint postals a ell mateix? N'hi havia que ho feien, especialment aquells que tenien personalitats dividides. No era el seu cas, naturalment... I d'altra banda s'havia produït aquella inexplicable evolució: la dicotomia que presentava la seva manera d'escriure, que ara havia passat del pensament a l'estil i que feia esdevenir llangorós un paràgraf omplint-lo de punts i comes i d'oracions subordinades, mentre en convertia un altre en una cosa tallant i incisiva, amb tot de verbs principals i punts i a part.

Va tornar a mirar l'escriptura. Li semblava la més corrent d'aquest món... podia ser la de qualsevol persona..., tan corrent que fins i tot podia ser una lletra disfressada. Tot d'una li va semblar que presentava semblances amb la seva. Ja anava a llençar la postal al foc quan, de sobte, va decidir que no ho faria. L'ensenyaria a algú, va pensar.

L'amic li va dir:

—Estimat company, la cosa és ben evident. Aquesta dona és una llunàtica. Perquè estic segur que es tracta d'una dona. Probablement s'ha enamorat de tu i s'ha proposat despertar el teu interès. Jo no n'hi faria cap cas. Les persones que són objecte de la curiositat pública acostumen a rebre cartes de persones guillades. Si veus que t'amoïnen, estripa-les sense

llegir-les. Aquesta mena de persones acostumen a ser una mica maniàtiques i, si s'adonen que et fan perdre l'oremus, no paren d'insistir.

De moment, en Walter Streeter es va sentir tranquil·litat. Una dona, una criatura tan insignificant com un ratolí, s'havia encapritxat d'ell! Per què s'havia de preocupar per una cosa com aquella? Però aleshores la ment subconscient, com si busqués alguna cosa per turmentar-lo i es revestís de l'autoritat de la lògica per aconseguir-ho, va dir: «Si suposes que aquestes postals te les envia un llunàtic i tu te les escrius a tu mateix, no vol dir que tu també ets un llunàtic?». Va voler allunyar aquell pensament, va voler destruir aquella postal com havia destruït les altres, però dins d'ell hi havia alguna cosa que volia conservar-la. Li semblava que ja s'havia convertit en una part d'ell mateix. Cedint a una força irresistible, que temia, va trobar-se deixant-la darrere el rellotge que tenia damunt la lleixa de la llar. Allà no la veuria, però sabia que hi era.

Es veia obligat a admetre que aquell assumpte de les postals havia esdevingut un factor important de la seva vida. Havia creat un nou camp de pensaments i de sentiments que trobava d'allò més inútil. Se sentia tot neguitós davant l'expectativa de la propera postal.

Malgrat tot, quan va arribar, el va agafar ben bé per sorpresa. Gairebé no gosava mirar-se-la. La postal deia:

M'estic acostant, ja soc a Coventry. L'han enviat mai a Coventry? A mi sí; en realitat, vostè m'hi ha enviat. És una experiència que no és gens desagradable, pot estar-ne segur. Potser, al capdavant, acabarem coneixent-nos. Ja li vaig aconsellar que mirés de conèixer els seus personatges, se'n recorda? Que li he donat alguna nova idea? Si ho he fet, me n'haurà de donar les gràcies,

perquè, segons sembla, això és el que cerquen els novel·listes. He estat rellegint les seves novel·les, vivint-hi fins i tot... diria. Je vous serre la main. Com sempre.

W. S.

En Walter Streeter va sentir que li pujava per dins una onada de pànic. Com és que no s'havia adonat fins ara, després de tant de temps, del fet més significatiu amb relació a les postals, és a dir, que cada una provenia d'un lloc geogràficament més proper que la que l'havia precedit? M'estic acostant. Que potser la seva ment, inconscientment desitjosa de protegir-se, li havia posat una bena als ulls? Si era així, volia treure-se-la. Agafant un atlas, va traçar —com aquell qui no vol la cosa— l'itinerari de W. S. Pel que es veia, els llocs d'aturada estaven separats per intervals d'unes vuitanta milles. En Walter vivia en una gran ciutat de la part oest del país, situada aproximadament a una distància de Coventry semblant a l'esmentada. I si ensenyés les postals a un alienista? Però, què li diria un alienista? No sabia pas dir-li allò que en Walter volia saber més que cap altra cosa: si havia de témer alguna cosa de W. S.

Millor seria anar a la policia. La policia estava avesada a tractar amb anònims. Si es reien d'ell, millor.

Però no van riure. Li van dir només que els semblava que les postals eren una ensarronada i que W. S. mai no es deixaria veure el pèl. També li van preguntar si hi havia algú que li tenia rancúnia.

—Ningú, que jo sàpiga —va dir en Walter.

Els policies també van ser del parer que la persona autora d'aquelles postals era una dona. Li van aconsellar que no s'hi amoïnés gaire, però que els ho digués si en rebia alguna altra.

Una mica més tranquil, en Walter va tornar a casa. La conversa amb la policia li havia anat bé. Va pensar novament en el que li havien dit. Era ben veritat: no tenia enemics. No era home de sentiments personals intensos. Aquesta mena de sentiments els posava en els seus llibres. En els seus llibres havia enquibit uns quants personatges força desagradables. Darrerament, però, ja no ho feia. Li semblava que el fet constituïa una irresponsabilitat moral i que, des del punt de vista artístic, no eren gens convincents. De coses bones, en té tothom: Iago és un mite. En els últims temps, per bé que havia d'admetre que feia unes quantes setmanes que no posava la ploma damunt del paper —tan capficat el tenia aquell ridícul assumpte de les postals—, quan havia de pintar una persona veritablement dolenta, una persona que d'una manera deliberada renunciava a les seves característiques humanes, la presentava sota els trets d'un comunista o d'un nazi. Això no obstant, en altres temps, quan era més jove i se sentia més inclinat a veure les coses blanques o negres, havia cedit a la temptació una o dues vegades. No es recordava gaire dels llibres més antics que havia escrit, però en tenia un, *El proscrit*, en el qual realment s'havia tret el ganivet a l'hora de pintar el personatge. En descriure'l havia mostrat un desig extrem de venjança, com si s'hagués tractat d'una persona real que ell volgués ressaltar. Havia sentit un plaer curiós atribuint-li tota mena de perversitats. Mai no li havia concedit el benefici del dubte, mai no li havia inspirat cap ombra de pietat, ni tan sols a l'hora d'haver de pagar amb la forca la pena que li havia correspost per les seves malifetes. La sola idea que aquella ombrívola criatura s'arrossegues entre gavadals de maldat gairebé l'havia aterrit.

Que estrany que no pogués recordar el nom d'aquell home! Va agafar el llibre del prestatge i es va posar a girar

fulls... Fins i tot ara se sentia incòmode. Sí, ja l'havia trobat: William... William..., caldria mirar enrere per trobar el cognom. William Stainforth.

Tenia les mateixes inicials que ell!

No va pensar que la coincidència volgués dir res, però allò va donar un cert to als seus pensaments i va afeblir la seva resistència davant l'obsessió. Tan angoixat se sentia que, quan va arribar la postal següent, la va rebre amb alleujament.

«Que li recorda alguna cosa?», va llegir i, sense voler, va girar la postal. Era la fotografia d'una presó... la presó de Gloucester. Se la va mirar de fit a fit, com si la fotografia pogués parlar-li, i després, fent un esforç, va continuar la lectura:

Ara estic molt a prop. Com ja deu haver endevinat, no tinc un domini total dels meus moviments però, si tot va bé, tinc l'esperança de visitar-lo aquest cap de setmana. Aleshores tindrem ocasió de conèixer-nos de veritat. No sé si em reconeixerà. No és la primera vegada que m'ofereix hospitalitat. Ti stringo la mano. Com sempre.

W. S.

En Walter va portar immediatament la postal a la comissaria de policia i va preguntar si podria disposar de protecció policial durant el cap de setmana. L'agent que estava de guàrdia, tot fent la rialleta, li va dir que estava totalment segur que es tractava d'una enganyifa, però que de tota manera encarregaria a algú que vigilés la casa.

—Encara no té idea de qui pot ser? —li va preguntar.

En Walter va fer que no amb el cap.

Era dimarts i en Walter Streeter disposava de temps sobrer per anar pensant en el cap de setmana. De primer li va semblar que la impaciència no el deixaria viure, però, tot i que pot semblar estrany, a mesura que anaven passant els dies la confiança va anar augmentant en comptes de disminuir. Va voler treballar per veure si podia fer-ho i, de fet, va descobrir que així era... diferentment del que li havia passat abans i, va pensar, millor que abans. Era com si la tensió nerviosa sota la qual havia estat vivint hagués dissolt, com un àcid, tota una capa de pensaments no conductius que s'havien interposat entre ell i la matèria que l'ocupava: ara s'hi sentia més a prop i, en comptes de respondre amb tota celeritat a les instruccions que ell els donava, els seus personatges es lliuraven, plens d'entusiasme, a les proves a què els sotmetia. Així anaven passant els dies, i el matí de divendres hauria estat com el d'un dia qualsevol si alguna cosa no l'hagués sacsejat traient-lo d'aquell estat de trànsit mig induït en què es trobava i l'hagués obligat a preguntar-se:

—Quan comença el cap de setmana?

Un cap de setmana llarg comença divendres. En adonar-se'n, li va retornar el pànic, que el va empènyer fins a la porta que donava al carrer per mirar a fora. Vivia en un carrer dels afores de la ciutat, força desert i amb cases aïllades les unes de les altres, com la seva, d'estil Regència. Totes tenien grans pilars quadrats a la porta d'entrada, alguns de coronats amb armelles de ferro semicirculars que sostenien fanals. La majoria estaven espatllats i només n'hi havia un parell o tres que sempre estaven encesos. Un cotxe circulava lentament pel carrer, algunes persones el travessaven, tot era normal.

Aquell dia va sortir diverses vegades al llindar de la porta a mirar, però no hi va veure res d'estrany i, quan va arri-

bar dissabte sense haver rebut cap postal, va sentir que el pànic anava minvant. Gairebé va estar a punt de telefonar a la policia per dir-los que no calia que es molestessin a enviar ningú.

Però la policia tenia paraula i va enviar-li algú. Entre l'hora del te i l'hora de sopar, interval en què solen arribar la majoria dels convidats quan van a passar el cap de setmana a casa d'algú, en Walter va sortir al pas de la porta i, posat entre dos fanals apagats, va veure un agent de policia..., el primer agent de policia que veia a la seva vida a Charlotte Street. Quan ho va descobrir i es va adonar de la tranquil·litat que li aportava la seva presència, va comprendre que s'havia sentit realment angoixat. Ara estava més segur que mai a la seva vida i, d'altra banda, una mica avergonyit d'haver donat feina a un estament que en tenia massa. I si sortís i anés a parlar amb aquell agent de policia desconegut i li oferís una tassa de te o una beguda? Com li hauria agradat de sentir-lo riure de totes les seves cabòries. Però no... en certa manera li semblava que la seva seguretat era més gran quan la font de la qual procedia era impersonal i anònima. «P. C. Smith» hauria estat menys impressionant que «protecció policial».

Diferents vegades, guaitant des d'una de les finestres de dalt (no volia obrir la porta i posar-se a mirar al carrer), va assegurar-se que el seu guardià continuava al seu lloc, i una altra vegada, com si volgués obtenir una prova que ho confirmés, va demanar a la majordoma que anés a comprovar aquell estrany fenomen. Però va tenir la desil·lusió de veure-la tornar dient que no havia vist cap policia. De tota manera, com que sabia que no hi llucava gaire, en Walter ho va anar a comprovar ell mateix al cap d'uns quants minuts i el va veure perfectament. Ben segur que l'home havia anat a fer

una volteta i que probablement estava fent una passejada just en el moment que havia sortit la senyora Kendal.

Anava contra la rutina de treball que tenia establerta: escriure després de sopar; però aquesta nit ho va voler fer perquè se sentia inspirat. De fet, li semblava estar posseït per una mena d'exaltació: les paraules li rajaven de la ploma i hauria estat una ximpleria estroncar aquell impuls creador només per dormir una mica més. Endavant, doncs! Quina raó tenien els qui deien que les hores petites són les més bones per treballar! Quan va entrar la majordoma per dir-li bona nit, gairebé no va aixecar els ulls.

En aquella cambra calentona i acollidora se sentia bullir el silenci com en un tupí. Ni la campaneta de la porta no va sentir, tot i que feia estona que tocava.

Un visitant a aquella hora?

Tremolant-li els genolls, es va dirigir a la porta, sense saber ben bé què hi podia trobar, i quin alleujament va sentir, doncs, en veure tot el pas de la porta ocupat per la figura cepada d'un policia! Sense esperar que l'home li parlés, va exclamar:

—Endavant, endavant, estimat amic!

I a continuació va avançar la mà cap al policia, que aquest no la va estrènyer.

—Deu haver agafat fred tanta estona aquí a fora. Però no m'havia adonat que estigués nevant —va afegir, observant que tant la capa com el casc del policia estaven constel·lats de volves—. Entri i escalfi's una mica.

—Gràcies —va dir el policia—. No m'importa fer-ho.

En Walter coneixia prou bé les frases emprades pels agents de la policia per no equivocar-se i prendre la que acabava d'escoltar per una acceptació a contracor.

—Cap aquí —va barbotejar—. Estava escrivint al meu

estudi. Renoi, quin fred que fa! Apujaré el gas. Que no vol treure's la roba i posar-se una mica còmode?

—No em puc quedar gaire estona —va respondre l'agent—. He de fer una feina, com vostè sap molt bé.

—Ah, naturalment! —va dir en Walter—, una feina ben poca-solta, una sinecura...

I va callar tot preguntant-se si el policia sabia que era una sinecura.

—Suposo que ja deu saber de què es tracta..., oi ? Les postals...

El policia va fer que sí amb el cap.

—De tota manera, mentre vostè estigui aquí, no em pot passar res —va dir en Walter—. Estaré tan segur... tan segur com les mateixes cases. Quedi's tota l'estona que vulgui. Què vol beure?

—Mai no bec quan treballo —va dir el policia, i, sense treure's la capa ni el casc, va donar un cop d'ull al voltant—. Així que és aquí on treballa...

—Sí, estava escrivint quan vostè ha trucat.

—A algun pobre desgraciat li deu haver tocat el rebre, suposo —va dir el policia.

—Per què ho diu?

A en Walter no li agradava gens aquell to tan poc amable i va poder observar la duresa dels ulls color de grosella de l'home.

—L'hi diré de seguida —va dir el policia, i just en aquell moment va trucar el telèfon.

En Walter es va disculpar i va sortir corrents de la cambra.

—Aquí la comissaria —va dir una veu—. Parlo amb el senyor Streeter?

En Walter va dir que, efectivament, així era.

—Bé, Mr. Streeter, com van les coses a casa seva? Espero que tot vagi de primera. Ja li diré per què li faig la pregunta. Em sap greu dir-li que gairebé ens havíem oblidat completament d'aquella feineta que li havíem de fer. Temo que la culpa de tot és de la mala coordinació.

—Però —va dir en Walter—, si m'han enviat una persona...

—No, Mr. Streeter, lamento dir-li que no ha estat així.

—Però si tinc un policia aquí... a casa meva mateix.

Hi va haver una pausa i, a continuació, l'interlocutor, amb veu menys despreocupada, va dir:

—No pot tractar-se de cap xicot d'aquí... Que s'ha fixat en el número, per casualitat?

—No.

Després d'una altra pausa, la veu va dir:

—Que voldria que li enviés algú... ara?

—Sí... per... per favor.

—Perfectament, doncs, som aquí en un tres i no res.

En Walter va penjar el receptor. I ara què?, es va preguntar. Havia d'aixecar una barricada a la porta? Havia de sortir corrents cap al carrer? Havia de despertar la majordoma i fer-la aixecar del llit? Es podia esperar que un policia fos qualsevol cosa menys un policia bergant. Un home que havia de fer observar la llei esdevenia un home que la violava i es barrejava amb gent perduda, violenta. Quanta estona trigaria a arribar la policia de debò? Què era un tres i no res, traduït en minuts? Mentre estava pensant-hi es va obrir la porta i el visitant va entrar.

—No hi ha intimitat a cap cambra quan s'ha travessat la porta de la casa —va dir—. Havia oblidat que jo era policia?

—Era? —va dir en Walter, allunyant-se'n a poc a poc—. Vostè és un policia.

—També he estat altres coses —va dir el policia—: lladre, alcavot, xantatgista... per no dir també assassí. Vostè ho hauria de saber.

El policia, si ho era, semblava que s'anava acostant, i tot d'una a en Walter li va semblar que adquiria consciència de la importància que tenien les petites distàncies: l'espai entre el trinxant i la taula, entre dues cadires.

—No entenc què vol dir —va poder articular—. Per què em parla d'aquesta manera? Jo mai no li he fet cap mal. Jo no l'havia vist en ma vida.

—Ah, no? —va dir l'home—. Però hi havia pensat i... —va afegir alçant la veu— havia escrit sobre mi. S'havia divertit amb mi, no és veritat? Doncs ara jo em divertiré amb vostè. Va fer-me l'ésser més abominable d'aquest món. No era fer-me mal, això? No havia pensat a posar-se en el meu lloc, oi? No pensava que podia sentir jo, oi? No va tenir gens de pietat de mi, oi? Doncs bé, jo tampoc no tindrè pietat de vostè.

—Però si és ben cert... —va dir en Walter, arrapat al cantell de la taula—. Jo a vostè no el conec!

—Ara em surt amb aquesta: que no em coneix! Va fer-me tot això i després em va oblidar.

La seva veu aleshores va esdevenir un gemec, com si l'home es compadís d'ell mateix.

—Ha oblidat en William Stainsforth.

—En William Stainsforth!

—Sí, jo vaig ser la seva víctima propiciatòria, oi? Vostè va descarregar sobre mi tota la seva aversió. Vostè se sentia d'allò més bé quan escrivia sobre mi. I ara, com un W. S. que fa una pregunta a un altre W. S., què he de fer si em comporto com el personatge que soc?

—Jo... no ho sé —va poder dir en Walter articulant un fil de veu.

—No ho sap? —va dir l'Stainsforth amb una rialla burleta—. Doncs ho hauria de saber, ja que és el meu pare. Què faria en William Stainsforth si un dia trobava el seu pare vellet en un lloc tranquil, aquell pare vellet que un dia, quan ell era petit, el va gronxar?

En Walter no podia fer altra cosa que mirar-se'l de fit a fit.

—Vostè ho sap tan bé com jo, el que faria —va dir l'Stainsforth.

I tot seguit, mentre el seu rostre es transformava, li va dir abruptament:

—No, no ho sap, perquè és un fet que mai no m'ha entès. No soc tan negre com em va pintar —va dir, fent una pausa i encenent una llumeneta d'esperança en el cor d'en Walter—. Vostè mai no em va donar cap oportunitat, no li sembla? Jo, en canvi, li'n donaré una, cosa que demostra que mai no em va entendre; què me'n diu?

En Walter va fer que sí amb el cap.

—I encara hi ha una altra cosa que també ha oblidat.

—Quina?

—Jo aleshores era jove —va dir l'expolícia.

En Walter no deia res.

—Ho admet? —va dir en William Stainsforth, inexorable—. Bé, doncs, si em pot dir quina virtut, tan sols una, em va atorgar... un sol pensament generós... un sol tret redemptor...

—Sí? —va dir en Walter amb veu tremolosa.

—Doncs... el deixaré tranquil.

—I si no en trobo cap? —va dir en Walter amb un murmuri.

—Aleshores, mala sort. Caldrà resoldre el problema, i ja entén el que vull dir. Vostè em va privar d'un braç, però encara en tinc un altre. «Stainsforth, el del braç de ferro», m'anomenava.

En Walter va començar a panteixar.

—Li concedeixo dos minuts per recordar —va fer l'Stainsforth.

Tots dos es van posar a mirar el rellotge. De primer, el moviment cautelós de la maneta va paraitzar els pensaments d'en Walter. Va fixar la mirada en el rostre d'en William Stainsforth, un rostre cruel i astut, que semblava romandre sempre a l'ombra, com si fos una cosa que la llum no pogués tocar. Desesperadament va cercar entre els seus records aquell fet que podia salvar-lo, però els records, tancats com un puny, no li van revelar res.

«He d'inventar-me alguna cosa», va pensar, i, tot d'una, més assossegat, va representar-se, com si fos una fotografia, l'última pàgina del llibre.

Després, amb la celeritat i la màgia pròpies d'un somni, va anar girant les pàgines una per una, mentre aquestes se li presentaven amb perfecta claredat, fins que va arribar a la primera i va poder adonar-se amb una força aclaparadora que allò que estava buscant no existia: en tota aquella maldat no hi havia ni l'ombra del bé. I aleshores es va adonar, de manera punyent i amb una mena d'exultació, que si no donava testimoni d'aquell fet, la causa del bé resultaria traïda per sempre més.

—No es pot dir res a favor teu —li va cridar—. De totes les infamies que has comès, aquesta és la pitjor! Voldries que t'emblanquís, oi? Tu, que fins i tot les volves de neu fas tornar negres! Com és que goses demanar-me que et faci esdevenir un altre? Jo et vaig crear així. Déu faci que mai no digui

ni una sola paraula per fer-te millor del que ets! Primer moriria!

L'únic braç de l'Stainsforth es va avançar.

—Mor, aleshores! —va dir.

La policia va trobar en Walter Streeter estès damunt la taula del menjador. El cos encara estava calent, però era mort. Era fàcil dir com havia mort, ja que no solament tenia la mà destrossada i tova, com si algú l'hi hagués aixafat, sinó també el coll: l'havien escanyat. Del seu assaltant, ni rastre. I el fet que tingués al damunt tot de volves de neu era un altre misteri, ja que ningú no va dir que el dia que va morir hagués nevat a cap barri de la ciutat.